

Vojna na treh področjih

Borba za varnost Atlantika

Ogroženo Atlantsko morje

Po zemljepisni legi je Anglija povsem odvisna od dovoza od zunaj. Svoboda pomorskih poti je za angleški otok življenjsko vprašanje.

Vsak dan izgublja Velika Britanija zaradi poostrene nemške podmorniške vojne in zračnih napadov dele svoje trgovinske mornarice skupaj z dragocenim tovorom živeža in ameriškega vojnega materiala. Velike angleške izgube na Atlantskem morju, ki tako rekoč dnevno naraščajo, so začele hudo skrbeti Združene ameriške države, ki so obljubile ter pripravile vso vojno pomoč Angliji. Nič bi ne pomagali še tako izdatni na ladje naloženi tovari, ako bi tudi za bodoče bili napadeni ter potopljeni od nemških podmornic in bombnikov. V svrhu zavarovanja ameriškega blaga pred torpedi podmornic in bombami iz zraka so izdelali ameriški strokovnjaki tri zavarovalne načrte za prevoze preko tolikanj od Nemcev ogroženega Atlantika.

»Avtostrada« Amerika—Anglija

Ameriški pomorski strokovnjaki predlagajo za zavarovanje prevozov ustanovitev tako zvanega »avtostrade« Amerika—Anglija, ki bi šla severno od običajne pomorske črte v smeri Nova Fundlandija—Islandija (na severu)—Aberdeen. Na tej progi naj bi prevzeli posebni bombniki Zedinjenih držav nadzorstvo nad nemškimi podmornicami do polovice Atlantika, od tam dalje bi bilo prepuščeno nadziranje in zavarovanje oceanske proge angleškemu letalstvu. Vse prevozne ladje bi bile po tem načrtu nadzirane iz zraka od ameriškega izhodišča do cilja na angleškem otoku.

Prevozi pod zaščito vojnih ladij

Drugi načrt glede zaščite prekomorskih prevozov vsebuje predlog, naj bi plule ameriške in angleške prevozne ladje preko Atlantika pod zaščito vojnih ladij od Nove Fundlandije do južne obale Grenlandije, od tod pa dalje k otoku Islandija in na Škotsko. Na Grenlandiji in na Islandiji bi se morale organizirati velike postaje za gorivo in oporišča za ladje ter letala. Ta prekomorska proga bi bila le na splošno ogrožena od plavajočih ledenih gor.

Mnogo krajše proge Kanada—Grenlandija, Grenlandija—Islandija—Škotska bi se lažje nadzirale kakor pa južnejša prekoceanska proga na visokem Atlantiku.

Rooseveltove ukaze

Tretji zavarovalni načrt prekooceanskih prevozov vsebuje ukaz predsednika Roosevelta. Roosevelt namerava ukazati ameriški vojni mornarici, da spremlja prevozne ladje, ki prevažajo ameriški vojni material za Anglijo. Računajo, da bo stopil ta ukaz v veljavo v začetku maja. Ameriške vojne ladje naj bi zaščitile severnejšo progo preko Atlantika, in to na črti Nova Fundlandija—Grenlandija—Islandija—Anglija. Progo do Islandije bi varovale ameriške, od tam dalje pa angleške vojne ladje.

Italijani in Grki

Italijanska napadalna sila

Kakor znano, so zastavili Italijani v zadnjem času vse sile, nastopili s izbranimi četami, s tanki in letali, da bi razmajali ter prebili fronto v Albaniji od Jadranskega morja do Ohridskega jezera. Višek je dosegla italijanska napadalna sila v odseku od Tepelenija do Klisur.

Pri obrambi junaško, vztrajno in srdito po cele dneve vedno v novih kolonah napadajočih Italijanov sta pomagali Grkom dve stvari:

1. Dotok vojnega materiala

V zimskem času je uspelo Grkom, da so se oskrbeli z vojnimi potrebščinami in zlasti s topništvom. Povrh pa so še skrbno sortirali uplenjeno orožje in so ga porazdelili s potrebnim strelivom na svoje čete.

Dalje je grška številčno neznatna armada oskrbljena z dobro izolanim topništvom ter s pionirskimi četami. Grški topničarji in pionirji imajo pri odbijanju napadov glavno nalogo in so v tem pogledu na višku izvežbanosti.

2. Prehitevanje in protinapadi

Grškemu vrhovnemu poveljstvu je uspelo, da je izvedelo, kdaj nameravajo začeti Italijani s svojo veliko ofenzivo. Grški vrhovni poveljnik je radi tega Italijane prehitel in je začel na več mestih napade, v katerih je zasedel nekaj višin, s katerih se je dala obramba s topništvom in pionirji uspešneje izvajati. V najslabšem vremenu so preplezali Grki celo vrsto višinskih postojank ter premagali trdovratni odpor nasprotne pehote. Po treh dneh nenavadno srditih bojov s hrabrim sovražni-

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Opisna reg. pod št. 1737 od 23. marca 1940.

kom se je posrečilo grškim gorskim četam na srednjem odseku zavzeti prav tiste postojanke, s katerih so nameravali Italijani otvoriti ofenzivo.

Ves čas italijanskih silovitih napadov so se posluževali Grki onega načina bojevanja, da so odbiti napad takoj izrabili v protinapad. S čimer so mogli severno in južnovzhodno od Tepelenija svoje položaje znatno izboljšati.

Iz vzhodne Afrike

Eritreja

Po zelo srditih bojih, o katerih smo že poročali, so zavzele angleške čete v italijanski koloniji Eritreja Keren, največjo in najmočnejšo trdnjavo, katero so branili Italijani 46 dni tako zelo hrabro, kakor še najbrž nikoli nikoli v zgodovini. Po angleških poročilih je bilo 30 do 40 tisoč branilcev. Večina Italijanov se je po padcu Kerena umaknila in je na poti proti Rdečemu morju. Zasledujejo jih angleške čete z letali in tanki. Keren je zadnje naravno utrjena postojanka pred prestolnico Eritreje Asmaro, ki leži 140 km dalje ob železniški progi, ki pelje do pristanišča Masava.

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

Pred smrtjo je preizkusil svojo krsto. V Malgertshamu na Bavarskem je umrl po kratki bolezniki neki znani čudak. Malo pred svojo smrtjo si je naročil krsto, ki jo je hranil doma. Krsto je hotel tudi preizkusiti, legal je vanjo in izjavil, da je z njo zadovoljen. Sedaj počiva za stalno v njej.

Najmočnejša, 8 letna deklica na Norveškem. Iz Osla poročajo: V Agderju na Norveškem sta bila nekoč dva slavna rodova s prav nenavadno telesno močjo. Najmočnejša deklica Norveške, Kari Retersdal, iz Aaserala izhaja iz enega teh rodov. Kari ima zdaj komaj 8 let. Ko ji je bilo nekaj čez 7 let, je prosila svojo babico, ali sme pomagati seno spravljati. Za šalo so ji dali zelo veliko kopico

Zdaj je predsednik razpravo prekinil in napovedal, da se bo popoldne nadaljevala. Medtem so sodniki spraševali župana, kak človek je Judež, kaj je in kake narave, da bi tako popoldne vedeli bolje presoditi. Župan ni rekel ne trohice dobrega o njem, vedel je le najslabše in ga je očrnil, kakor je le znal in mogel. Od drugih prič, ki so bile zraven, si nobeden ni upal županu ugovarjati.

Popoldanska razprava je bila kratka. Čeprav ga je župan tako očrnil, je sodišče Judežu vendarle le računalo njegovo prostovoljno in odkritosrčno priznanje kot olajšilno okolnost; spoznalo ga je za krivega in ga je obsodilo zaradi uboja, izvršenega v pretepu, v nagli jezi in brez preudarka, na pet let ječe. Ko je predsednik razglasil obsodbo, je Judež kleknil, kakor da ga je kdo udaril po hrbtu, vendar je takoj rekel, da sprejme kazni; oči pa je še zmeraj pobešal.

Ostalim obtožencem je sodišče prisodilo vsakemu štiri tedne zapor. Ker pa so bili že med preiskavo toliko zaprti, so jih takoj izpustili.

Potem je paznik položil Judežu roko na ramo in mu pomignil. Judež je odšel pred paznikom ves skrušen in globoko sklonjen, kakor da ga tlačijo sramota k tlom.

13. Podkrajčani pa so hiteli iz dvorane, nobeden se ni zmenil za Judeža.

11.

V Lurški kapelici, ki je stala ob cesti na začetku podkrajške fare, sta klečali dve mladi ženski. Ena je venomer stokala in ihtela, druga je molila tiho in resno predse. Bili sta Meleznica in Nadvorska Julka. Že dobro uro sta klečali tu, pa še jima ni bilo videti, da bi se hoteli kmalu odpraviti. Tedaj ju je zmotil moški korak, ki se je bližal kapelici in se ustavil na pragu. Prestrašeno se je ozrla Meleznica in je zavpila:

»Tevž! Tevž! Tevž!«

Planila je k njemu, se mu vrgla okoli vratu, jo je tresel, ne besede ni mogla spraviti iz sebe. Tudi Julka je prišla iz kapele in je spoznala Meleznika:

»Meleznik, ti?« je rekla in glas ji je trepetal. »Kaj pa je bilo?«

»Hvala bodi Bogu, dobro!« je odgovoril in se rahlo rešil žene.

»Ali si prost? Kajne, da si prost? Oh, toliko sem premolila zate,« je ihtela Meleznica.

»Da. Pravi čudež je bil. Čisto na niti sem že visel.«

»Ali si sam prišel? Kje pa so drugi?« je spraševala Julka in ni mogla skriti vznemirjenja.

»Vsi pridejo. Jaz sem hitel, da bi bil prej doma.«

»Vsi, praviš, da pridejo? Ali ni nobeden obsojen?«

ob Rdečem morju. Angleži pravijo, da je s padcem Kerena zapečaten usoda vse Eritreje.

Abesinija

Južnoafriške čete so vkorakale pri prodiranju v Abesinijo od juga iz italijanske Somalije v Harar, ki je drugo največje in trgovinsko najbolj važno mesto v Abesiniji in šte-

je okrog 70.000 prebivalcev. Italijani se bodo pod vodstvom vojvode De Aosta postavili v bran nekje pred prestolnim mestom Addis Abeba, kamor je Južnoafrikancem odprta pot po zasedbi Hararja.

Po najnovejših poročilih so izpraznili Italijani Direravo in je s tem prekinjena železniška zveza med Džibutijem in Addis Abebo.

Po Jugoslaviji

Novi ministrski predsednik

je armijski general Dušan Simović. Rodil se je leta 1882. v Kragujevcu v Srbiji. Po končani srednji šoli se je posvetil vojaškemu sta-

di narodnega sveta v Zagrebu, kjer je sodeloval pri organizaciji državne obrambe in pri svobođenju Medjimurja, nato pa pri snovanju novo ustanovljene IV. armijske oblasti. Od aprila do konca avgusta 1919 je bil adjutant kralja, nato pomočnik načelnika štaba III. armije, nato pa načelnik štaba savske divizije. Do aprila 1925 je bil nato načelnik štaba IV. armije, od aprila 1925 do oktobra 1929 pa je bil dodeljen vojnemu letalstvu, kjer je končno postal načelnik štaba in pomočnik poveljnika letalstva. Od oktobra 1929 do novembra 1930 je bil poveljnik bosanske divizije, od novembra 1930 do maja 1933 drugi pomočnik načelnika glavnega generalštaba, nato pa do septembra 1936 poveljnik častniške šole v Sarajevu. Septembra 1936 je bil imenovan za poveljnika vojnega letalstva. Na tem položaju je ostal do danes.

Nova vlada bo skrbela za mir v državi in prijateljstvo s sosedi. Nova vlada je imela 27. marca pod predsedstvom generala Simovića prvo sejo. Ob tej priliki je predsednik vlade dal častnikarjem izjavo, da bo skrbela nova vlada za mir na znotraj in zunaj. S sosedi ostanemo tudi za bodoče v miru in prijateljstvu.

Naš škof ob prevzemu oblasti v državi v roke kralja Petra II. Naš škof dr. Ivan Tomažič je izdal ob prevzemu oblasti v roke kralja Petra II. posebno številko »Oglasnika

lavantinske škofije«. V listu je kraljev proglas in škofova brzojavka kralju, v kateri izroča škof svoje duhovščine in vernikov vladarju vdanost, pokorščino in ljubezen. Končno je odredil škof na cvetno nedeljo v vseh župnijskih cerkvah po glavni službi božji zahvalno pesem z molitvijo za kralja.

Prevod in izvoz slovenskega hmelja. Trgovinski minister je podpisal uredbo o proglasitvi banovinskega prehranjevalnega urada (Prevoda) v Ljubljani za poslovno centralo za izvoz slovenskega hmelja.

Seji širših okrajnih odborov JRZ za okraje Šmarje in Gornji grad. V nedeljo, 23. marca, sta se vršili polnoštevno obiskani seji okrajnih odborov JRZ za okraje Šmarje in Gornji grad. Obeh sej se je nameraval udeležiti g. minister dr. Miha Krek, ki pa je bil žal zadržan. Namesto njega sta v Šmarju podala politično poročilo gg. banovinski tajnik JRZ Marko Kranjc in bivši narodni poslanec dr. Anton Ogrizek, o svojem delu in predlogih v banskem svetu pa je poročal banski svetnik g. Zorenč. Sejo je vodil podpredsednik okrajne JRZ Šmarje in načelnik okrajnega cestnega odbora g. župan Turk. — Pri Sv. Frančišku pri Gornjem gradu je namesto odsotnega g. ministra dr. Kreka podal politično poročilo g. senator Alojzij Mihelčič. O prehrani je poročal banovinski tajnik JRZ Marko Kranjc. Predsednik Kmetijske zbornice in bivši narodni poslanec g. Martin Steblovnik, ki je tudi vodil okrajno sejo, je poročal o svojem delu in predlogih v banskem svetu in v Kmetijski zbornici. — Na obeh sejah se je po poročilih govornikov razvila zelo živahna debata o okrajnih zadevah. Odborniki krajevnih organizacij JRZ so s svoje skupne okrajne seje poslali pozdrave in izraze zaupanja ter zvestobe gg. predsedniku ministru dr. Francu Kuloveu, ministru dr. Mihi Kreku in banu dr. Marku Natlačenu. Sejo so zapustili v zavesti, da vlada stori vse, kar je mogoče, da se ohrani mir, g. ban pa skrbi, da bo vprašanje prehrane potom Prevoda urejeno kar najbolj pravično in da v nobenem okraju Slovenije ne bo pomanjkanja.

Da, v resnici manjka pravih učiteljev

nu. V svetovni vojni je bil major Dušan Simović najprej pomočnik načelnika štaba dunavske divizije, potem pa načelnik štaba dunavske divizije. Leta 1918. je bil kot polkovnik poveljnik 7. pešpolka kralja Petra I. in je na čelu tega polka vkorakal v osvobodjeni Beograd. Za svojo hrabrost v vojni je bil dvakrat odlikovan s Karadjordjevo zvezdo z meči. V novembru 1918 je bil imenovan za delegata srbske vlade in vrhovnega poveljstva pri vla-

Sem učitelj, zato mi ni vseeno, kaj govorijo in pišejo o slovenskih učiteljih. Ker verujem v poslanstvo in napredek svojega naroda, ki ga ljubim in mu posvečam vse svoje zmogljivosti, ne morem mimo zelo aktualnega članka g. Martina Steblovnika v 12. številki priloge »Kmečkega dela«, ne da bi dodal še nekaj svojih misli.

Večna škoda je za slovenski narod, da se velika večina slovenskih učiteljev idejno odtu-

juje svojemu ljudstvu, ker je liberalno in napredno usmerjeno. Na dlani je, da ostane tudi sicer najboljši tak učitelj v kraju samo državni uradnik in nič več, ker ne najde, odnosno ne more najti z ozirom na svoj svetovni nazor poti v globine in do temeljev, na katerih je zgrajena naša narodna samobitnost (katališka vera, slovenstvo, iz katerega izhaja tudi naša vdanost do kralja in države Jugoslavije). Večna škoda je za naš mali slovenski narod,

»Nobeden. Prav za prav Judež je.«

»Judež?« sta kriknili obe, Julka je še dodala: »Saj Judež ni bil obtožen.«

»Obtožen ni bil, pa sam je priznal, da ga je on zabodel. Je vprašal ga ni sodnik, je kar sam povedal.«

»Moj Bog, saj to ni mogoče!« je zastokala Julka.

»Res je! Čisto nazadnje je priznal.«

Meležnik je zdaj pripovedoval, kako je bilo. Vse je podrobno povedal, tudi to, kako težko je Judež spravil besedo iz sebe, kako se je tresel, preden je mogel z besedo na dan, kako je od sramu ves zardel in ni mogel nobenemu v oči pogledati.

»Zakaj takoj ni povedal, da ga je on?« se je jezila Meležnica. »Zaradi njega si moral štiri tedne sedeti in drugi tudi. Doma smo si bili pa v takih skrbeh. Tak hudobnež...«

»Hudoben Judež prav za prav ni,« ji je segel Meležnik v besedo, »vest le ima, sicer bi ne bil priznal — in strašno težko mu je bilo... Pokoro bo pa tudi delal — pet let je dobil.«

»Pet let?« je zavpila Julka, ki je bila čisto blede.

»Revež ubogi! Revež...«

»Tevž, pojdiva domov!« je silila Meležnica. »O, kako veseli bodo otroci in Marička tudi! Zdaj mi je tako lahko pri srcu.«

V prisrčnem pogovoru sta odšla Meležnik in Meležnica vsa srečna domov. Julka je obstala pri kapelici, kakor da je prikovana. Dolgo časa je minulo, preden se ji je v glavi začelo svitati, kako se je moglo vse tako zgoditi. Potem je zavila po ovinku, kjer je upala, da ne bo nikogar znanega srečala, in odhitela proti domu. Tu je poiskala hlapca Mohorja in ga je prosila, naj ji gre k frnači nekaj pomagat. Naskrivaj mu je pomignila, češ da bi rada na samem z njim govorila.

Ko sta bila na samem, je dejala:

»Mohor, ali si že čul? Vsi so prosti — samo Tonč, ta je obsojen — pet let je dobil.«

»Kaaaj?« se je zadržal hlapec in zazijal v Julko.

»Judež ni storil ničesar.«

»Priznal je na sodniji, da ga je on zabodel.«

»Potem se mu je zmešalo, drugače biti ne more.«

»Mohor, ali gotovo veš, da ga Ju-, da ga Judež ni? Da je nedolžen?«

»To vem tako gotovo, kakor je gotovo, da ga jaz nisem.«

»Ali lahko prisežeš, da je tako?«

»Lahko prisežem na svojo dušo in na svoje zveličanje... Natanko sem videl, kako je Peter potegnil Meležniku nož iz hlač in kako je mahnil na Tinča. Tedaj Judeža še zraven bilo ni. Tinč se je že zgrudil, ko je Judež prišel in Petru izvil nož, sicer bi bil Peter še Mrka-

sena, toda deklica se ni šallila, temveč ga je odnesla kot odrasli v senik. To so ljudje pravili okoli in nekega dne je prišel k staršem neki novinar. Deklica je bila takrat v šoli in tako je vprašal mater, kako je s tem govorčenjem, in ali je res, da more Karl držati na rokah svojega očeta in še nekega dečka. Mati je mirno odgovorila: »Kar počakaj, da pride iz šole.« Deklica je res prišla z očetom vred, ki je tršat mož in tehtal 84 kg. Karl si je posadila očeta na kolena in ga je precej visoko dvignila od tal. Potem je oče vzel v naročje še nekega dečka, ki je tehtal 25 kg, in mala Karl je oba dvignila od tal. Karl je iz rodu Yormelldov. Bajka pozna »močnega Ola iz Vormilles«, ki ga niso

da sta na vasi prav pogosto glavna dva razumnika, to je duhovnik in učitelj, v sporu, ker hoče vsak po svoje delovati med ljudstvom. Kako nas to ponižuje, smeši in slabi, ko se tam razdvajamo in ločimo, ko bi morali biti edini — pa še kako edini in povezani kot en mož! Naš narod ne prenese, da bi na njegovem živem telesu eksperimentirali z raznimi lažnimi, tujimi idejami. Ne pozabimo, nas ni toliko kot Rusov, marveč v naši državi samo dober milijon... Kdor koli bi torej razširjal med naše ljudi tujo miselnost, ki bi imela za posledico, da zavestno ali podzavestno odvrne naš narod od največjih njegovih narodnih in verskih svetinj, tak človek — in naj bo kdor koli — je grobokop svojemu slovenskemu narodu!

Ali in v koliko bomo na izredno hudem »prepihu«, kakor se imenuje naš težaven zemljepisni položaj, ostali trdni, je v veliki meri odvisno od tega, kako bomo vzgajali naš mladi rod.

Če sedanje učiteljstvo po večini ne misli tako, kakor misli ogromna večina slovenskega naroda, bo ostalo še nadalje vse pri starem, ker ni mogoče vsega na mah popraviti, kar je bilo zagrešenega v preteklosti, ko se je uvažal med Slovenci »dvotirni sistem«.

Iz napak preteklosti se bomo učili za sedanjost!

Pravite: Radi bi akih in takih učiteljev, ki

bi bili tudi vzgojitelji, kakor jih želi verno slovensko ljudstvo. Povem vam: takih učiteljev je malo, malo je takih, ki bi jim bilo dano, da se idejno spojuje s svojim ljudstvom. Takih učiteljev še dolgo ne bo v izobilju, vse dotlej ne, dokler ne pride na učiteljska naraščaja, ki ste ga vi, kmetje, izbrali. Najboljši dijaki naj se odločijo za učiteljski poklic, le taki, ki bodo imeli tudi veselje do tega stanu, ki bodo verni in v neizmerni ljubezni vdani svojemu ljudstvu, iz katerega izhajajo.

Vsaka fara se upravičeno ponaša s svojim novomašnikom. Nič manjše veselje naj bi ne bilo v kraju, kateri je dal domovini dobrega, vernega, narodnega učitelja. Ali nismo v tem doslej že toliko grešili, da po sedanjosti poti ne smemo naprej?!

Da, grešili smo, zato pa temeljito popravljajmo in hitro popravljajmo, dokler je še čas! Samo s kritiko in jadikovanjem ne bomo prišli nikamor naprej. Poslušajte kmetje: v učiteljska vaše najboljše sinove, katerim posvečajte vso skrb tudi med študijem! Delo bo treba do podrobnosti organizirati in se stvari popolnoma in resno posvetiti. Vodstvo za to delo naj prevzame Kmečka zveza s sodelovanjem Slomškovke družbe. Če se bomo dela resno in temeljito lotili, uspehi prav gotovo ne bodo izostali in dobili bomo prave katoliške slovenske učitelje, ki si jih tako od srca želi slovensko ljudstvo. Vaški učitelj.

Novice iz domačih krajev

Prometna nesreča v Mariboru. Po Ruški cesti v Mariboru je pripeljal enovprežni voz na kralja Petra trg posestnik Marko Klemenčič iz Metave pri Št. Petru. Na vozu sta bila poleg gospodarja njegova žena Terezija in sin Ivan. Prav tedaj je pripeljal mestni avtobus na postajališče. Zaradi znaka za nadaljevanje vožnje se je splašil Klemenčičev konj, ki je peljal voz okoli varnostnega otoka proti Glavnemu trgu. Splašeni konj je podr! na pešpoti železničarjevo vdovo Ivano Pinterič, katera si je zlomila pri padcu nogo in se je tudi še sicer poškodovala. Konj je nato zdivjal proti Ruški cesti, kjer se je voz prevrnil, pri čemer je bil poškodovan Klemenčičev 11 letni sin Ivan. Oba poškodovana so prepeljali reševalci v bolnišnico. Nesrečo je zakrivilo naključje.

Nesreča s pištolo. Alojzu Zemljčiču, 15 letnemu sinu posestnice od Sv. Jurija ob Ščavnici, je razneslo pištolo, ko jo je nabijal s kalijevim kloratom. Drobec orožja so fanta hudo poškodovali na roki.

Brana prizadela hudo poškodbo. Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je branala zorano

njivo 18 letna Čuševa hči. Voli so se splašili, brana je padla Čuševi na glavo in ji prizadela smrtonosno poškodbo.

Motociklist in kolesar trčila. Na državni cesti pri Slov. Bistrici sta trčila motociklist Anton Kopše iz Slov. Bistrice in kolesar Leopold Arbeiter. Oba vozača sta treščila na tla. Kopše je obležal z zlomljeno nogo in z notranjimi poškodbami, Arbeiter pa ima zbito čeljust in hudo poškodbo na glavi. Ponesrečenca sta se zatekla v mariborsko bolnišnico.

Dva rudarja ponesrečila. V premogovniku v Pečovniku pri Celju sta ponesrečila kar dva rudarja. 30 letnega Ivana Petka iz Zagreba je zagrabil stroj za odvažanje premoga in mu je odtrgal levo roko v rami. 37 letnega Franca Videca iz Pečovja pri Teharjih sta stisnila v rudniku dva vozička in sta mu zlomila roko. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

13 letna deklica v plamenih. Matildi Mordej, 13 letni hčerki krojača pri Sv. Roku ob Sotli se je vnela obleka pri štedilniku. Reva je dobila po vsem telesu hude opekline in jim je podlegla v bolnišnici.

mogli niti z železnimi vrvmi zvezati, ker je vse potrgal.

Barvni bombaž. — V Turkmeniji in Uzbekistanu so izvedli sovjetski agronomi potkuse z vzgajanjem novih vrst bombaža. Vzgojiti so namreč hoteli bombaž v raznih barvah. Potkusi so se obnesli. Popolnoma se je posrečilo vzgojiti bombaž temne, rumene in zelene barve. Sedaj bodo potkusili vzgojiti še bombaž v ostalih barvah. Upajo, da se jim bo tudi to posrečilo. Po zadnjih vesteh se je ta novi bombaž dobro obnesel pri industrijski predelavi. Tkanine so trpežne, a barva ne obledi. To bo vsekakor pomenilo revolucijo v tekstilni industriji. Barvanje bo vobče odpadlo, ker se bo že lahko dobival sam bombaž v raznih barvah.

čevega zaklal... Tako je bilo, in ko bi šlo na prisego, bi tudi ne mogel drugače reči.

»Moj Bog, tedaj je Tonč po nedolžnem obsojen. Jaz sem si že mislila, da bo tako — ooooh!«

»Pri tej reči je tako nedolžen kakor otrok, ko pride na svet. Pred sodnijo ni moglo iti vse po pravem. Ne morem verjeti, da bi se bil sam obtožil.«

»Bomo že izvedeli, ko prideta oče in Peter. Bodi zaenkrat še tiho, lepo te prosim, Mohor.«

»Jaz bom že tiho. Petru pa bom še svoje povedal, kadar bova na samem, da mu njegov prevzetni greben malo pristrižem. Zaradi njega tudi nisem molčal; molčal sem zaradi tebe in pa zaradi matere in ker sem se bal, kako bi bilo, če bi bili oče izvedeli.«

»Mohor, Mohor, morda bi bilo bolje, ko bi ne bila skrivala.«

»Jaz ne morem nič. Mene ni nihče vprašal.«

»Zdaj je, kar je. Moj Bog! Ali se bo kaj dalo pomagati ali nič?... Mohor, če bi bilo treba, da poveš, kar veš, ti bom že jaz rekla — kajne, Mohor, da velja tako?«

»Je prav, Julka; se bom že po tebi ravnal.«

Odhitela je domov in se zaprla v svojo kamrico. Mislija je in mislija, naenkrat pa so se ji ulile solze: zdaj ji je bilo vse jasno — Judež se je iz ljubezni do nje, da bi njej prihranil sramoto, po krivem obdolžil.

Zdaj je razumela njegove besede, ki jih je ob slovesu govoril. In ona je bila tako odurna nasproti njemu! Še šopka ni hotela sprejeti, ki ga ji je za slovo prinesel, preden je šel, da bi se za njo žrtvoval... Ko je tedaj prišel k njej, morda še ni bil odločen, in ona ga je s svojim stokanjem in s svojimi tožbami in solzami naglala v to nesrečo. Moj Bog, kdo bi si tudi bil mislil, da je sposoben za kaj takega, da bi mu kaj takega moglo na misel priti? Hotel ji je prihraniti žalost, pa ji ni mogel hujše žalosti prizadeti kakor s tem, kar je storil. Ko bi vedel, ko bi videl, kako ji je pri srcu! — Kar je davno že čutila, pa je s silo v sebi dušila in tajila ne le pred njim, temveč tudi pred samo seboj, to si je zdaj odkrito in glasno priznala: da ljubi tega človeka, kakor še nikoli nobenega ni ljubila, da ga ljubi že od onega dne, ko je gori v planini napravil tisti nevarni skok čez Hudičev graben... Moj Bog, tak strah je imel pred ječo, da je takrat rajši tvegala smrt, ko da bi se dal lovcem v roke! Zdaj pa se je dal prostovoljno zapreti — za pet let! Njej na ljubo! Da bi njej prihranil sramoto, si je sam nakopal najhujšo!... Solze so ji tekale brez prestanka, žalost in kes sta ji stiskala srce.

Kaj bi naj storila? Popravila bo, kar bo mogla — ne bo pustila, da bi žalostno končal — pokazala mu bo, da tudi njej nobena žrtev ni pretežka.

Zvečer se je vrnil Nadvornik s sinom Petrom domov. Stari je bil zadržan in ni hotel kaj posebnega govoriti,

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše, zato
najcenejše!

Padel s kolesa in se ubil. V Straheči dolini pri Kranju je padel s kolesa občinski sluga Franc Umnik. Pri prvem padcu je dobil na glavi nevarno poškodbo. Te dni je zopet padel na isto mesto, kar je povzročilo njegovo smrt.

Otrok umrl radi opeklin. Lonec vrelega mleka se je prevrnil v Mostah pri Ljubljani na sedemletnega Petra in štiriletnega Tončka Završka. Oba otroka sta dobila hude opekline in so ju oddali v bolnišnico. Tonček je v noči po prepeljavi umrl v strašnih mukah, Petru pa so oteli življenje.

Kar bo zanimalo invalide. V Celju se je vršilo zborovanje Zdrženja vojnih invalidov. Ob tej priliki smo zvedeli, da je bilo po invalidnem zakonu iz leta 1929. v vsej državi 57.000 invalidov, ki so prejeli 83.000.000 din invalidnine. Po novi uredbi jih je 120.000, ki prejema 300.000.000 din invalidnine. V Sloveniji je 8500 invalidov, a je še neregistriranih do 10.000 invalidnih zadev. Pričakovati je, da bo naraslo članstvo na 11.000. Po zakonu iz leta 1929. so prejeli slovenski invalidi 8.500.000 din, po novem pa 25.000.000 din invalidnine. Gradnja nove ortopedične delavnice, ki se gradi v Ljubljani, bo veljala 4.500.000 din. Na zadnjem celjskem zborovanju je bilo sklenjeno, da se ustanovi v Celju za celjski okraj zdravstvena zadruga, pri kateri bodo deležni brezplačnega zdravljenja vsi invalidi in njihovi otroci.

Poživiljena regulacijska dela na Dravi. Regulacijska dela Drave so pri Budini pri Ptuju zopet po daljšem odmoru oživela.

Zasadite gozdne goličave! Pogozdovalni čas je v polnem teku. Dolžnost vseh posestnikov, kateri imajo v gozdovih goličave, je, da začnejo takoj s pogozdovanjem in si naročijo sadike! Pri tem delu so lahko v veliko pomoč šolski otroci.

Elektrifikacija preostalega dela Prekmurja. Vse prebivalstvo širnega Prekmurja, kjer še nimajo elektrike, je z veseljem sprejelo na znanje vest, da pogajanja med Mestno hranilnico v Mariboru in bansko upravo za napeljavno daljnovoda iz Beltincev preko Dol. Lendave do Murskega Središča ugodno potekajo, zato upamo, da bodo v kratkem ugodno za-

Treznostni teden se izvaja v naši škofiji od 30. marca do 6. aprila (od tihe do cvetne nedelje). S tem vršimo katoliški Slovenci svojo obljubo, katero smo dali na kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani leta 1939.

ključena. Pri tej pogodbi je naše ljudstvo zelo zainteresirano, ker bo vod šel preko našega področja ter nam bo potem elektrika čisto blizu, kar bo sigurno vzdramilo tudi merodajne činiteleje ter jih pripravilo do tega, da bodo zainteresirali posamezne občine in si bodo dale tudi one napeljati elektriko, ker je to želja vse javnosti in bomo končno le dobili bolj zdravo in cenejšo luč!

Pritožbe radi dobave krušne moke. Za mesec marec, ob času najtežjega dela v Haložah, smo dobili premalo moke. Nekateri kraji so dobili toliko moke, kakor kažejo krušne natkaznice, nam v Haložah so pa karte, oziroma kazenske ostale neizčrpane, ker je okrajni prehranjevalni urad nakazal občini premalo moke v razdelitev trgovcem in zadrugi za svoje upravičence. Ali naj sedaj iz preostalih kart pečemo kruh, ko ni moke? Zahtevamo, da se nam prikrajšana moka naknadno nakaže in da se to odtrgovanje pri moki za Halože ne ponovi več. Poldrugi kilogram na mesec za odraslo osebo je premalo! Kje je ostala?

Od 1. aprila je za pisma povišana poštna pristojbina, in sicer navadno pismo, ki se pošlje iz kraja ven 2 din, v kraju samem pa 1.50 din. Priporočeno pismo 5 din. Poštna pristojbina za dopisnice in razglednice ostane, kakor je bila doslej, to je 1 din.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejše urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič.

Požari

V Orešju pri Sevnici ob Savi je uničil ogenj gospodarsko poslopje Rudolfa Ocvirku. Ugotovili so, da je podtaknil ogenj preužitkar Franc Guček, oče Ocvirkove žene, ki si je po masčevalnem delanju sam končal življenje.

V Klearju, občina Rogoznica pri Ptuj, se je igral sinček posestnika Antona Šica z vžigalicami in zanetil pod šupo ogenj. Zgorela sta kljub gašenju donuščih šupa in zgornji del hiše.

V Školah, občina Cirkovce na Dravskem polju, je zgorelo v noči pred nekaj leti zgrajeno gospodarsko poslopje posestniku Herganu, ki je oškodovan za 100.000 din.

V Petanjcih v Prekmurju je začela v noči nedeljskega dne osamljena stojčica hiša posestnice

Katarine Šafarič. Radi osamljenosti ni bilo ob izbruhu požara nikogar, ki bi bil kaj rešil. Ko so prihiteli ljudje na pomoč, je bilo že vse v plamenih. Zgorelo je s hišo vred vse poljedelsko orodje, krma, slama, vsa hrana in še kokoši. Ogenj je bil podtaknjen, ali pa je spal kak tihotapec v senju in po malomarnosti zakrivil požarno nesrečo.

Dva sosed v Šalovcih v Prekmurju sta že dalje časa živele v nesoglasju. Da bi se starejši, to je okrog 60 letni možakar masčeval nad svojim mlajšim nasprotnikom, mu je v precej vinjenem stanju v zgodnjih večernih urah zažgal oslono slame, kar pa so opazili vasačji fantje ter ogenj pogasili, požigalca pa naznanili oblasti.

12 letni fant izropal cerkvene nabiralnice. Nekaj neverjetnega se zdi človeku, ko sliši, da bi otroci v dvanajstem letu bili že tako pokvarjeni, da bi si drznili krasti celo v cerkvi, in vendar se je to zgodilo pri Gradu (Gornja Lendava) v Prekmurju. Neki 12 letni dečko je namreč pred dnevi ponovno vdrl v cerkev, tam s kleščami odprl provizorično zaprte nabiralnice ter iz njih odnesel ves drobiž. Ko so ga pri delu zaleteli, je tatvino zakrknjeno priznal ter povedal, da je ta posel že večkrat opravil. Ker so njegovi starši ubogi delavci, zato ne utegnejo otrokovi vzgoji posvečati toliko pozornosti kot bi je potreboval, a za pouk drugih se fant v svoji zakrknjenosti ne zmeni. Ali ne bi spadal tak fantič v zavod za vzgajanje, kjer bi se privadil poštenemu življenju in naučil delati?

Iz blagajne zadrage ukradenih 10.000 din. Dne 28. marca popoldne, ko je odpovedala banovinska elektrika, so izrabili neznanci tamo in so izrezali šipo na oknu zadrage v Braslovcah. Skozl odprto okno so se potegnili v sobo in so s ponarejenimi ključi odprli blagajno, iz katere so odnesli deset tisočakov v gotovini.

Vola in telico ukradel. V noči je nekdo ukradel v št. Petru pod Sv. gorami posestniku Počivavšku vola in telico ter ju je odpeljal s lovornim avtomobilom.

Nevarna potepuh pod ključem. Nevarna potepuh Valentin Medved iz Topolšice pri Šoštanju je bil aretiran. Omenjeni je vlomil v gostilno Stefana Cvenka v št. Petru v Savinjski dolini. Ukradel je kolo in več drugih stvari. Skupna škoda znaša 8000 din.

V nogo obstreljen. Ko se je vračal delavec Fr. Brodnik iz Celja zvečer iz Teharja proti domu, ga je obstrelil neznanec v nogo.

Vlom pri posestniku. V Planici pri Kalobju je vlomil neznanec pri posestniku Alojzu Ocvirku. Ukradel je 3000 din gotovine in več drugih predmetov.

Ukraden kovčeg s 100.000 din. V Ljubljani se je ustavil malo pred nebotičnikom osebni avto dne

Kratke tedenske novice

Pozdravne brzojavke je prejel naš kralj Peter II. od svoje vzvišene matere kraljice Marije in od svojih bratov Nj. Vis. kraljeviča Tomislava in Andreja.

Ob prevzemu oblasti je naš kralj Peter II. dobil brzojavne čestitke od angleške kraljice Jurija in ameriškega predsednika Roosevelta.

Predsednik vlade je izdal ukaz, ki prepoveduje vsako izseljevanje iz svojih krajev in zapušcanje svojih domov, ker za to ni razloga. Prebivalstvo naj bo mirno in naj mirno opravi svoje posle in naj ne naseda vznemirljivim vestem.

Ministrski svet je na svoji seji 29. marca sprejel državni proračun za proračunsko leto, ki bo trajalo od 1. aprila do 31. decembra 1941.

V Marseju v Franciji, kjer je bil umorjen naš kralj Aleksander, so bile pred njegovim spomenikom velike manifestacije Francozov ob nastopu kralja Petra II.

Knez namestnik Pavle je 27. marca s svoje rodbe na lastno željo zapustil Beograd in odpotoval v Atene.

Japonski zunanji minister Macuoka se je mudil v drugi polovici minulega tedna na važnih razgovorih v Berlinu. Od 1. aprila bo predstavnik Japonske v Rimu.

Italijanska agencija Stefani uradno razglasa, da so vse vesti o neki revoluciji v Italiji, ki so bile razširjene po inozemstvu, navadna izmišljotina.

Italijanski maršal Graziani je na lastno prošnjo odstopil. Poveljnik italijanskih čet v severni Afriki je postal general Italo Garibaldi.

Pri Kerenu v Eritreji so zajeli doslej Angleži 3775 italijanskih vojakov, 68 častnikov ter večje število topov in vojnega materiala. Italijanska trdnjava Keren je junaško kljubovala angleški premoči 46 dni.

Amerika je dala zapleniti vse italijanske trgovske ladje, ki se nahajajo po ameriških pristaniščih, ker so jih nameravali italijanski mornarji onesposobiti za plovbo.

V noči na 29. marec je prišlo v vzhodnem Sredozemlju do pomorske bitke. Italijani poročajo o potopitvi ene angleške križarke in zadetju angleške nosilke letal, Angleži pa so uradno oznanili potop sedmih italijanskih vojnih ladij.

Angleški zunanji minister Eden in načelnik angleškega generalnega štaba general Dill se mudita v Atenah, da nadaljujeta posvetovanja glede preprečenja razširjenja vojne na Balkanu.

Med Turčijo in sovjetsko Rusijo sta bili podani izjavi o medsebojnem nenapadanju in zavezništvu medsebojne nevtralnosti.

Bivši francoski ministrski predsednik Daladier in bivši zunanji minister Reynaud, ki sta bila na krmilu Francije tedaj, ko je napovedala Francija vojno Nemčiji, sta bila izpuščena iz zapor.

Peter pa ni pogledal nikomur v oči. Po eni strani ga je ošlo sram pred domačimi, po drugi strani pa mu je po ušesih še ves čas brnela očetova jezna pridiga, kajti oče ga je grede domov pošteno zdelal. Prav strah pa ga je bilo Julke. Zaradi nje torej je vzel Judež krivdo nase. Ali je ona vedela kaj za to? Ali je vedela, da je po nedolžnem obsojen? Morda ga je celo ona sama nagovorila?

Nekaj časa ni vedel, kaj bi si naj mislil. Šele drugi dan, ko je večkrat skrivaj pogledal nanjo, je opazil, da ga meri z ostrim, očitajočim pogledom, in zdaj je bil prepričan, da ve, kako je vsa reč. Nekaj dni se je je izogibal, potem se je naveličal. Ali bi se ponižal in se izlepega pomenil z njo? Nak, tega ne bo storil. Potem bi moral pred njo zmeraj stati kakor grešna verna duša. Naj bo, kakor bo! Če ga bo obdolžila, bo gladko vse atajil in bo zvrnil vso krivdo na Judeža; saj ta je itak sam tudi priznal, da je on.

Postal je spet stari prevzetni Nadvorski Peter, usajal se je na posle in se mogočeval, hodil z rokami v hlačah in si zraven žvižgal in pel. Tako njegovo vedenje je Julko zelo žalilo. Dosedanja ljubezen, ki jo je čutila do brata, je polagoma izginila, jela je brata zaničevati, studil se ji je — in bolj ko se ji je podli brat studil, bolj svetla je bila pred njo podoba Judeževa. To ni bilo le sočutje z njim, bila je vroča želja, popraviti krivico.

Štirinajst dni je hodila tiho in žalostno po hiši in se ni mogla odločiti, ali bi spregovorila ali bi zamolčala. Tedaj je posegel oče vmes. Nekega večera jo je našel pri studencu, ko je prišla pravkar po vodo. Ošinil jo je z ostrim pogledom, potem pa rekel:

»Ti, kaj je prav za prav s teboj? Hodiš okoli hiše kakor stražilo, komaj da dobi človek odgovor od tebe. Menda ti ne uhaja na misel, da bi za onim lumpom žalovala?«

»Za katerim lumpom, oče?« se je razvnela.

»Sama dobro veš, katerega mislim. Saj se lahko postaviš, da si se na takega lumpa, pretepača in ubijalca kdaj obešala.«

Julka je vsa zardela, po sili se je skušala premagati, pa ni mogla, temveč je butnila na dan:

»Oče, zdaj vam bom nekaj povedala. Tisti, ki je zaprt, je nedolžen. Nekdo drug, ki nam je bližji, bi moral po pravici sedeti.«

»Kdo? Salabolt, govori!«

»Da, govorila bom, vse vam bom povedala. Naš Peter, vaš sin, on je Tinča zaklal — zdaj pa se ne zmeni za to, pusti, da se drug namesto njega pokori...«

»Salabolt!... Ali se ti meša?... Ali pa si res tako brez vsakega sramu, da hočeš po sili tega — tega lumpa oprati — in lastnega brata očrtniti?«

(Dalje sledi)

Proizvodnja bo na ta način zelo poenostavljena in bombazne tkanine mnogo cenejše.

Avtomati, kjer dobite za majhen denar kup črvov. Američani so znani kot strastni ribiči. In baš to okolnost je temeljito in duhovito izrabil brivec H. Douyard iz Northamptona v zvezni državi Massachusetts ter si nabral veliko bogastvo. Možak je v vseh večjih mestih Združenih držav postavil avtomate, kjer morejo dobiti ribiči za majhen denar kup črvov. V avtomatu je treba vreči določeno število novcev in iz avtomata pade nato pločevinasta škatlica, ki je polna živih črvov-deževnikov. Ob nedeljskih jutrih je na avtomat kar naval, zakaj v Ameriki so tudi ribiči precej komodni ter se neradi bavijo z nabiranjem črvov.